

НАВЧАЛЬНА ЧАСТИНА

Циклова комісія автомобілів та транспортних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з навчальної роботи
 /Світлана СТОЯНОВА/
«» «» 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ ПРАЦІ

галузь знань 27 Транспорт
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 275 Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма Транспортні технології (на автомобільному транспорті)
(назва ОПП)

освітній (освітньо-професійний ступінь) бакалавр
відділення технолого – механічне
(назва відділення)

статус дисципліни вибіркова
(обов'язкова чи вибіркова)

розробник

Ганна РЕДЬКІНА

Розробник: Редькіна Ганна Михайлівна, доцент, кандидат політичних наук

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено та схвалено на засіданні циклової (предметної) комісії педагогічних та соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол від “ 21 ” 08 2024 року № 1

Голова циклової комісії Мирослава СОСНОВА

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено та рекомендовано до затвердження методичною радою ВСП «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки УДУНТ»

“ 21 ” 08 20 24 року, протокол № 01

Голова методичної ради Світлана СТОЯНОВА

Робоча програма навчальної дисципліни відповідає чинним освітньо-професійним програмам та навчальним планам:

Навчальний рік, група	ПОГОДЖЕНО:			
	Голова робочої групи забезпечення ОПП		Зав. навчально-методичною лабораторією	
	Власне ім'я та прізвище	Підпис	Власне ім'я та прізвище	Підпис
20 <u>24</u> -20 <u>25</u> гр. <u>77</u>	Юрій КОРЖАВІН	<u></u>	Ірина ПОНОМАРЬОВА	<u></u>
20__-20__ гр. _____				
20__-20__ гр. _____				
20__-20__ гр. _____				
20__-20__ гр. _____				

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
<p>Кількість кредитів – 3</p> <p>Загальний обсяг годин – 90 год.</p> <p>Для денної форми навчання:</p> <p>Кількість аудиторних годин – 42 годин,</p> <p>Годин самостійної роботи - 48 годин.</p> <p>Модулів – 1</p> <p>Змістових модулів - 2</p>	<p>Галузь знань</p> <p><u>27 «Транспорт»</u></p> <p>(шифр і назва)</p>	<u>вибіркова</u>	
	<p>Спеціальність:</p> <p><u>275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»</u></p> <p>(код і назва)</p>		
	<p>Освітньо-професійна програма «Транспортні технології (На автомобільному транспорті)»</p>	Рік підготовки	
		3	
		Рік вступу	
		2022	-
		Семестр	
		6-й	-
		Лекції	
	<p>Освітній ступінь:</p> <p><u>бакалавр</u></p>	32 год.	-
Практичні, семінарські			
8 год.		-	
Самостійна робота			
48 год.		-	
Контрольні роботи			
2 год.		-	
Індивідуальні завдання:			
-	-		

		Вид підсумкового контролю: <u>залік</u>
--	--	---

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – забезпечення особистісної готовності здобувачів освіти до майбутньої професійної діяльності через формування у них системи наукових понять та науково впорядкованих базових уявлень про сутнісні аспекти професійної діяльності та психологічні особливості активності людини як суб`єкта праці.

Завдання курсу в процесі вивчення курсу здобувачі освіти мають:

- ознайомитися із категоріальним апаратом, методологічними принципами, методами та основними тенденціями розвитку сучасної психології праці;
- отримати цілісне уявлення про специфіку психології праці як сфери психологічного дослідження та її місце у структурі наук про людину;
- оволодіти навичками застосування теоретичних знань у різних галузях прикладної психології праці: проведення процедур профорієнтації, профвідбору та профконсультування.

Предмет дисципліни вивчення центрального поняття цієї наукової дисципліни розглядається трудова діяльність. Вивчаються основні методи психології праці та інженерної психології. Аналізуються фактори, що визначають працездатність, та сучасні перспективні напрямки означеної науки. Розглядається діяльність психолога з розв'язання інженерно-психологічних проблем проектування, експлуатації та експертної оцінки систем «людина-машина».

Прекреквізити передбачає попереднє опанування навчальних дисципліни «Психологія».

Постреквізити Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні суміжних навчальних дисциплін протягом навчання,

Методи навчання: комунікативні (бесіди, доповіді, діалоги), інтерактивні (моделювання ситуацій), проектні (тренувальні вправи, пошукові завдання), граматики-переклад (аналіз граматичних правил при перекладі текстів).

Форми та методи оцінювання: усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, залік.

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Е	Програмні компетентності
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у галузі транспорту з використанням теорій та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з врахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем
Загальні компетентності	ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-11. Здатність працювати автономно та в команді.
Спеціальні компетентності (СК)	СК-16. Здатність врахувати людський фактор в транспортних технологіях.
Програмні результати навчання	РН-19. Пояснювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень. РН-21. Впроваджувати методи організації безпечної транспортної діяльності. РН-26. Досліджувати проблеми людського фактору, пов'язані з транспортом, а також наслідки помилок для безпеки та управління. Визначати моделі поведінки людей у зв'язку з помилками.

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовний модуль 1. Методологічні та теоретичні проблеми психології праці

Тема 1. Методологічні і теоретичні основи психології праці. Історія психології праці. Методи досліджень у психології праці

Психологія праці як галузь знань. Структура праці. Формування людини як суб'єкта праці. Методологічні і теоретичні основи, предмет і завдання психології

праці. Соціально-економічні умови виникнення психології праці на початку ХХ сторіччя. Питання психології праці у системі наукової організації праці Ф. Тейлора. Виникнення психотехніки та її розробка у працях Г. Мюнстерберга. Виникнення вітчизняної психотехніки. Передумови оформлення психології праці як самостійної галузі психологічної науки. Методи досліджень психології праці.

Тема 2. Людина і праця

Поняття «ергатична система», «ергатична функція» та їх еволюція. Трудовий процес та його структура. Об'єкт праці та його основні різновиди. Об'єктивні задачі і суб'єктивно прийняті цілі праці та їх різновиди. Предмет праці. Засоби, знаряддя праці та їх основні різновиди. Характеристика об'єктивних умов праці у різних трудових процесах. Умови праці.

Тема 3. Розвиток суб'єкта праці

Структура суб'єкта праці – мотиваційні, когнітивні, емоційно-вольові показники професійної діяльності людини. Зовнішня структура: діяльність як цілісний цикл (етап) трудової діяльності, психологічні дії та операції (навики, уміння). Внутрішня структура (зовнішні умови діяльності суб'єкта праці), знання, уявлення, образи (загальні і спеціальні), ціннісні орієнтації, інтереси, цілі, мотиви (професіональні), професійна самосвідомість, індивідуально - типологічні особливості і професійно обумовлені здібності.

Тема 4. Методологічні основи і принципи проведення досліджень психології праці. Психологічна професіографія

Класифікація методів. Специфіка описових та формуючих методів. Головні риси базового методу психології і праці методу спостереження. Сутність трудового методу вивчення професійної діяльності. Можливості та обмеження використання трестів в психології праці. Особливості використання лабораторного, натурного та формуючого експерименту. Планування, нормування і контроль праці трудового колективу. Психологічна професіографія. Поняття «професія», «трудовий пост», «спеціальність». Професіограма професії та її структура.

Тема 5. Класифікація професій, психологічні ознаки її побудови

Багаторівнева психологічна класифікація професій, її структура та можливості застосування. Цілі і методи вивчення структури суб'єкта професійної діяльності. Психічні регулятори професійної діяльності людини. Концепція інтегрального дослідження індивідуальності. Індивідуальний стиль діяльності як засіб професійної адаптація людини. Діагностика рівня професійної готовності людини, методи і правила її застосування.

Тема 6. Психологічні питання підготовки кадрів та психологічні проблеми формування професійних кадрів

Профорієнтація і профконсультація як комплексні соціальні проблеми і їх психологічні аспекти. Індивідуальна профконсультація як умова активізації самовизначення людини при виборі професії. Принципи, методи, обмеження у профорієнтаційній і профконсультаційній роботі. Критерії та методи діагностики і прогнозування готовності людини до праці. Психологічні основи виховання і професійного навчання. Розробка програми навчання. Підбір методів і критеріїв професійної підготовки. Вибір методів оцінки і ефективності. Види і форми професійного навчання. Проблема стандартизації і індивідуалізації професійного навчання.

Змістовний модуль 2. Прикладні проблеми сучасної психології праці

Тема 7. Психологічні питання адаптації і стабілізації робочих кадрів. Психологічні аспекти підвищення професійної працездатності

Види адаптації, які обумовлюють процес адаптації. Критерії і методи оцінки адаптації кадрів. Висунення кадрового резерву. Соціально-психологічна реабілітація інвалідів. Умови підбору професій і можливості компенсаторного пристосування людини до професії. Зовнішні і внутрішні фактори, що зумовлюють працездатність людини. Критерії оцінки працездатності. Методи діагностики функціонального стану і засоби зниження професійної втоми та підвищення професійної працездатності. Психологічні методи корекції і профілактики несприятливих функціональних станів.

Тема 8. Психологічні питання безпеки праці і соціально-психологічні проблеми взаємовідносин в трудовому колективі

Людський фактор в травматології і аварійності. Об'єктивні і суб'єктивні причини нещасних випадків. Класифікація причин помилок людини. Методи вивчення і аналізу причин нещасних випадків і аварій. Психологічні засоби підвищення безпечної поведінки людини у професійній діяльності. Конфлікт, його структура, причини виникнення. Методи дослідження і способи оптимізації соціально-психологічного клімату у трудовому колективі. Перспективи психології праці як області наукових знань про суб'єкта праці та дисципліни, яка розвиває методологічні і теоретичні основи вивчення людини у трудовій діяльності.

Тема 9. Психологічні питання адаптації і стабілізації робочих кадрів

Види адаптації, які обумовлюють процес адаптації. Критерії і методи оцінки адаптації кадрів. Висунення кадрового резерву. Соціально-психологічна реабілітація інвалідів. Умови підбору професій і можливості компенсаторного пристосування людини до професії.

Тема 10. Психологічні аспекти підвищення професійної працездатності

Зовнішні і внутрішні фактори, що зумовлюють працездатність людини. Критерії оцінки працездатності. Методи діагностики функціонального стану і засоб зниження професійної втоми та підвищення професійної працездатності. Психологічні методи корекції і профілактики несприятливих функціональних станів.

Тема 11. Психологічні питання безпеки праці

Людський фактор в травматології і аварійності. Об'єктивні і суб'єктивні причини нещасних випадків. Класифікація причин помилок людини. Методи вивчення і аналізу причин нещасних випадків і аварій. Психологічні засоби підвищення безпечної поведінки людини у професійній діяльності.

Тема 12. Соціально-психологічні проблеми взаємовідноси

Конфлікт, його структура, причини виникнення. Методи дослідження і способи оптимізації соціально-психологічного клімату у трудовому колективі. Перспективи

психології праці як області наукових знань про суб'єкта праці та дисципліни, яка розвиває методологічні і теоретичні основи вивчення людини у трудовій діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі			
		л	п	сем	кр	с. р.		л	п	се м	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Модуль 1											
Змістовний модуль 1. Методологічні та теоретичні проблеми психології праці											
Тема 1. Методологічні і теоретичні основи психології праці. Історія психології праці	7	3				4					
Тема 2. Методи досліджень у психології праці	10	4	2			4					
Тема 3. Людина і праця	8	4				4					
Тема 4. Розвиток суб'єкта праці	8	2	2			4					
Тема 5. Методологічні основи і принципи проведення досліджень у психології праці	7	3				4					
Тема 6. Психологічна професіографія	9	3	2			4					
Разом змістовним за модулем 1	49	19	6			24					
Змістовний модулем 2. Прикладні проблеми сучасної психології праці											
Тема 7. Класифікація професій, психологічні ознаки її побудови	7	3				4					

Тема 8. Психологічні Питання Підготовки кадрів та психологічні проблеми формування професійних кадрів	6	2				4					
Тема 9. Психологічні питання адаптації і стабілізації робочих кадрів.	6	2				4					
Тема 10. Психологічні аспекти підвищення професійної працездатності	8	2	2			4					
Тема 11. Психологічні питання безпеки праці	6	2				4					
Тема 12. Соціально- психологічні проблеми взаємовідносин в трудоному колективі	6	2				4					
Комплексна контрольна робота	2				2						
Разом за змістовним модулем 2	41	13	2		2	24					
Всього годин	90	32	8		2	48					

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи досліджень у психології праці	2
2	Розвиток суб'єкта праці	2
3	Психологічна професіографія	2
5	Психологічні аспекти підвищення професійної працездатності	2
	Всього	8

Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
1	Виникнення вітчизняної психотехніки. Передумови оформлення психології праці як самостійної галузі психологічної науки.	4
2	Характеристика об'єктивних умов праці у різних трудових процесах. Умови праці.	4
3	Структура суб'єкта праці	4
4	Планування, нормування і контроль праці трудового колективу. Психологічна професіографія.	4
5	Діагностика рівня професійної готовності людини, методи і правила її застосування.	4
6	Види і форми професійного навчання. Проблема стандартизації і індивідуалізації професійного навчання.	4
7	Психологічні методи корекції і профілактики несприятливих функціональних станів.	4
8	Перспективи психології праці як області наукових знань про суб'єкта праці та дисципліни, яка розвиває методологічні і теоретичні основи вивчення людини у трудовій діяльності.	4
9	Соціально-психологічна реабілітація інвалідів.	4
10	Психологічні методи корекції і профілактики несприятливих функціональних станів.	4
11	Психологічні засоби підвищення безпечної поведінки людини у професійній діяльності.	4
12	Перспективи психології праці як області наукових знань про суб'єкта праці та дисципліни, яка розвиває методологічні і теоретичні основи вивчення людини у трудовій діяльності.	2
	Всього	48

5. Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних робіт та у вигляді опитування, вирішення тестових завдань, а також виконання комплексної контрольної роботи. Підсумковий контроль – екзамен.

6. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточне тестування та самостійна робота						Екзамен	Сума
Змістовний модуль 1							
Лекційні заняття (теоретичний матеріал) (24)							
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
4	4	4	4	4	4		
Практичні заняття (21)							
ПР1		ПР2		ПР3			
7		7		7			
Змістовний модуль 2							
Лекційні заняття (теоретичний матеріал) (24)							
T7	T8	T9	T10	T11	T12		
4	4	4	4	4	4		
Практичні заняття (14)							
ПР4			ПР5				
7			7				
ККР							
17							

Шкала оцінювання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотирибальною шкалою
90–100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	зараховано	відмінно
82-89	B			добре

		ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.		
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.		
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.		
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		задовільно
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно

		викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.		
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

7.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Баклицький І.О. Психологія праці: підруч. 2-ге вид. Київ: Знання, 2008. 665 с.
2. Балка В.В. Психологія праці особистості: навч. -метод. посіб. Кременчук: П.П Щербатих, 2006.76 с.
3. Малхазов О.Р. Психологія праці: навч. посібн. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 208 с.
4. Мазяр О.В, Кириченко В.В. Психологія праці:модульний курс. Київ: Знання, 2014р.190 с.

Додаткова

1. Основи професіографії Карпіловська С.Я. та ін.; навч. посіб. Київ: МАУП, 1997. 148 с.
2. Корольчук М.С, Психофізіологія діяльності. Підручник для студ. ВНЗ навчальних закладів. Київ: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 400 с.
3. Лесько О. Й. Етика ділових відносин: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2011. 320 с.
4. Лесько О. Й. Етика ділових стосунків : навч. посіб. Вінниця: ВНТУ, 2009. 187 с.
5. Прищак М.Д.,Лесько О.Й. Психологія управління в організації: навч. посіб. Вінниця, 2013. 141 с.
6. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування :навч. посіб. Київ: ВД«Професіонал», 2004. 304 с.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

Вид заняття або індивідуального завдання	Тема заняття (розділ індивідуального завдання)	Форма (вид) використання інформаційних технологій	Назва програмного засобу	Для яких видів діяльності використовується
Лекції	Повний курс	Електронний навчальний посібник, електронні підручники	Google classroom	Самопідготовка
Практичні заняття		Електронне тестування, реферати	Google форми	Поточне оцінюв. знань студентів

9. АНОТАЦІЯ

№ заняття	Найменування розділів і тем	Вид заняття	Кількість годин	
			ауд	сам
Змістовний модуль 1				
1	Методологічні і теоретичні основи психології праці. Історія психології праці.	Лекція	3	
	Виникнення вітчизняної психотехніки. Передумови оформлення психології праці як самостійної галузі психологічної науки.	сам		4
2	Методи досліджень у психології праці	лекція	4	
	Характеристика об'єктивних умов праці у різних трудових процесах. Умови праці.	сам		4
	Практичне заняття	практ.	2	
3	Людина і праця	лекція	4	
	Структура суб'єкта праці	сам		4
4	Розвиток суб'єкта праці	лекція	2	
	Планування, нормування і контроль праці трудового колективу. Психологічна професіографія.	сам		4
	Практичне заняття	практ	2	
5	Методологічні основи і принципи проведення досліджень у психології праці.	лекція	3	
	Діагностика рівня професійної готовності людини, методи і правила її застосування.	сам		4
6	Психологічна професіографія	лекція	3	
	Практичні заняття	практ	2	
	Види і форми професійного навчання. Проблема стандартизації і індивідуалізації професійного навчання.	сам		4
Змістовний модуль 2				
7	Класифікація професій, психологічні ознаки її побудови	лекція	3	
	Психологічні методи корекції і профілактики несприятливих функціональних станів.	сам		4
8	Психологічні питання підготовки кадрів та психологічні проблеми формування професійних кадрів	лекція	2	
	Перспективи психології праці як області наукових знань про суб'єкта праці та дисципліни, яка розвиває методологічні і теоретичні основи вивчення людини у	сам		4

	трудовій діяльності.			
9	Психологічні питання адаптації і стабілізації робочих кадрів.	лекція	2	
	Соціально-психологічна реабілітація інвалідів.	сам		4
10	Психологічні аспекти підвищення професійної працездатності	лекція	2	
	Психологічні методи корекції і профілактики несприятливих функціональних станів.	сам		4
	Практичне заняття	практ	2	
11	Психологічні питання безпеки праці.	лекція	2	
	Психологічні засоби підвищення безпечної поведінки людини у професійній діяльності.	сам		4
12	Соціально-психологічні проблеми взаємовідносин в трудовому колективі	лекція	2	
	Перспективи психології праці як області наукових знань про суб'єкта праці та дисципліни, яка розвиває методологічні і теоретичні основи вивчення людини у трудовій діяльності.	сам		4
13	Комплексна контрольна робота	ККР	2	
	Всього	90	42	48